SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. ... No. 234. JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, DECEMBER 9, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 9-го ГРУДНЯ 1988 Ч. 234. РІК. XCV

Д. РИТТЕР ЗАВВАЖУЄ ЗМІНИ У ГЛАСНОСТІ

Під час зустрічі в Москві (зліва): Орест Дейчаківський, Вячеслав Чорновіл і конгресмен Дон Риттер.

Джерзі Ситі, Н. Дж. — В часі перебування у Москві, де він був членом американської групи, що репрезентувала Конгресову комісію безпеки і співробітництва в Европі, відомий приятель українців конгресмен із Пенсильванії Дон Риттер дав вичерпне інтерв'ю кореспондентові газети „Морнінг Колл", Денові Фрикерові.

У ньому він завважує велику різницю поміж тим, що він бачив та чув у 1985 році в часі перебування у СССР, і теперішньою ситуацією. Зокрема він завважив куди більшу одвертість у статтях в поодиноких часописах, але також у виявах гласности посеред поодиноких осіб, з якими він мав нагоду розмовляти. Репортер підкреслює, що Д. Риттер студіював в СССР і знає російську мову, що йому допомагає безпосередньо контактуватись з горожанами СССР. Однак уряд має великі труднощі переконати населення, що перебудова справді відбувається на всіх відтинках життя і питання є як перейти із системи, яка захищає уряд, до системи, що захищає кожну людину.

Здається саме тому совєтські офіційні чинники, каже Риттер, дуже цікавилися тим як працює американський Конгрес, правдоподібно, щоб поробити деякі зміни у Верховній Раді.

Д. Риттер сказав, що він був на полуденку із трьома активістами, серед яких був відомий український журналіст Вячеслав Чорновіл, який перебував 15 років у славному пермському таборі ч. 36. Напроти В. Чорновола сидів при столі совєтський головний суддя, який підписав його присуд. Коли Д. Риттер запитав В. Чорновола чи з того приводу він не почувається незручно, Чорновіл відповів: „Я є чистий, йому мусить бути куди важче".

Увечорі Д. Риттер запросив на вечерю В. Чорновола, українського католицького Єпископа Павла Василика і відомого поета Євгена Сверстюка. Він також поінформував американського журналіста, що запитував, що сталося з Мирославом Медведем, якого в 1985 році передано в руки совєтської влади, після того як він втік із совєтського судна на американську землю. З джерел, які Д. Риттер не хотів подати, він довідався, що М. Медвідь вступив до православного монастиря, після того як йому не дозволено говорити нічого про втечу. Д. Риттер не бажав дальше розпитувати в цій справі, бо урядові чинники заявили йому, що М. Медвідь не хоче говорити з ніким із заграниці.

ЗУСТРІЧ УГС З ГРОМАДЯНСТВОМ

Ню Йорк. — В неділю, 11-го грудня, ц.р., о год.. 2-ій по полудні тут в Українському Народному Домі при 140-42 Друга авеню відбудеться зустріч ЗП Української Гельсінкської Спілки з українським громадянством міста й околиці. Темою зустрічі, влаштованої з нагоди Дня Прав Людини є: „УГС і перебудова в Україні". Учасники: Микола Руденко, Надія Світлична, Петро Рубан, Микола Мовчан. Прибуток призначений на публікацію матеріялів з України.

Канадська фундація підтримує центр розвитку

Вінніпеґ. — Рада Директорів Канадської Фундації Українських Студій зробила грошовий внесок в сумі 150,000 дол. на фонд Українського Центру Засобів і Розвитку при Ґрент МекЮвен коммюніті коледжі в Едмонтоні, Альберта. Цей грошовий даток йде на постійний фонд центру, який використовуватиме тільки відсотки з датку на покриття коштів своєї діяльности.

Як відомо, Український Центр Засобів і Розвитку постав в 1987 році, як перша канадська установа, в якій випускники середніх шкіл вивчають прикладні науки, пов'язані з українською культурою. Український Центр Засобів і Розвитку зобов'язався викладати українську культуру та знайомити з нею всіх зацікавлених канадців. Центр видає інформаційний бюлетень, за допомогою якого він втримує зв'язки з українськими мистецькими групами по цілій Канаді. Центр теж зобов'язався виконати чимало важливих проєктів, корисних для української спільноти. Наприклад, центр заснував музичну бібліотеку та зорганізував цілу низку некредитових курсів, включно з дуже успішною програмою українського танку для викладачів.

Міністерство вищої освіти Альберти подвоїло даток Канадської Фундації Українських Студій, додавши суму 300,000 дол. Таким чином загальну сума постійного фонду центру зросла до 450,000 дол.

Всі українці Канади гордяться тим, що Центр Засобів і Розвитку уможливлює їм ділитися своєю культурою зі своїми співгромадянами. Канадська Фундація Українських Студій започаткувала Український Центр Засобів і Розвитку і цим далекойдучим почином запевнила, що українська культура назавжди вкорениться в багатокультурну мозаїку Канади.

С. Караванський і Н. Строката виступають в обороні В. Барладяну

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Колишні політичні в'язні Святослав Караванський і д-р Ніна Строката написали з датою 2-го грудня ц.р. листа до секретаріяту Міжнародної Амнестії в Лондоні, в якому описують жахливе побиття аґентами КҐБ українського правозахисника Василя Барладяну, коли він поспішав в ніч з 17-го на 18-го листопада ц.р., на поїзд до Києва, щоб взяти участь в Координаційній Раді Української Гельсінкської Спілки.

В листі колишні політв'язні пригадують, що В. Барладяну є адоптований Міжнародною Амнестією, як колишній в'язень сумління, тому вони звертаються тепер з проханням не зривати контактів із звільненими в СССР політв'язнями, бо вони потребують підтримки Міжнародної Амнестії. Один із таких, що саме тепер потребує цієї підтримки це важко побитий В. Барладяну жертва терору епохи „гласности і перебудови".

С. Караванський і д-р Н. Строката-Караванська звертаються до секретаріяту МА, щоб ця установа вислала листа до груп, які адоптували В. Барладяну під час його ув'язнення і щоб ці групи далі цікавилися його долею і висилали листи до керівників СССР та до місцевих одеських керівників з протестами проти бандитизму КҐБ, та хай підтримують зв'язок із самим важко побитим В. Барладяну. При кінці листа вони подають його адресу: Василь Барладяну, 270023 Одеса-23 вул. Лейтенента Шмідта, 8, кв. 10, СССР.

Українець працює спеціялістом стійкости будівель

Сакраменто, Каліф. — Тут у Каліфорнійському стейтовому університеті працює від довшого часу молодий український інженер, доктор технічних наук і повний професор того університету Юрій Костирко.

Ще у 1957 році „Свобода" писала про наукові успіхи того тоді 20-літнього студента коледжу, сьогодні пише про нього широко каліфорнійська преса, як вже відомого спеціяліста і дослідника у ділянці провірювання стійкости нових будівель, щоб їх забезпечити перед несподіваними катастрофами, як це було у 1981 році в готелі у Кензас Ситі, де загинуло 114 осіб. Проф. Ю. Костирка із своїми студентами випрацював нову систему міряння стійкости будівель, яку тепер вперше випробовують на будівлі, призначеній для інженерів.

Окрема стипендія на ту ціль дозволила проф. Ю. Костирці та його співробітникам випрацювати плян, яким у нову будівлю вбудовують 290 електричних споруд, що вимірюють натиск на будівлю і алярмують, коли цей натиск є засильний і грозить зруйнуванням будівлі.

Цей новий спосіб допоможе, щоб будівлі були безпечніші, а американська преса, розписуючись про цей винахід, стверджує, що його введення раніше, було б охоронило людськість перед катастрофами і загибелями. Система, яку впровадив проф. Ю. Костирко, була випробувана у лябораторіях вже довший час для міряння натиску на різні прилади, але її не можна було вживати в будівлях через ускладнення в інсталяції.

Цей український інженер вже від 20 років є професором каліфорнійського університету.

Проф. Ю. Костирко прибув до ЗСА разом із батьками в 1950 році. Його батько Микола, він, як і його син є всі членами Українського Народного Союзу.

Дві молоді мисткині виступили на Музичному матіне

М. Лисогір (справа) ґратулює виконавцям програми, вручивши їм букети квітів.

Ню Йорк. — Тут в неділю, 6-го листопада ц.р., в Українському Інституті Америки, заходами 72-го Відділу Союзу Українок Америки відбулося чергове Музичне матіне, традиційна вже імпреза цього Відділу, метою якої є представити українській публіці нові мистецькі таланти, які відтак, як правило, стають повновартісними мистецькими силами, а деякі пробивають грубі мури неукраїнського світу.

Із заплянованих виступів трьох дівчат-аспіранток, тільки дві фактично виступали в ту неділю, бо третя, Лія Гинянська, сопрано, сильно перестудилася і не могла співати. Орґанізатори обіцяли дати їй нагоду писатися при іншій оказії.

Першою того пополудня, в присутності біля 140 осіб, — що замітне при великому числі імпрез того дня, включно з Листопадовим святом, — виступила піяністка Христина Ґерула, студентка на факультеті хемії в Нюджерзькому інституті технології, учениця УМІ у клясі проф Дарії Гординської-Каранович, яка була присутня на імпрезі. Х. Ґерула зараз готується до дипломового концерту. Вона відіграла з прецизністю і зрозумінням Прелюд Б-моль Й. С. Баха, Арабеску А-дур К. Дебюссі, Вальс Ціс-моль Н. Нижанківського і Куранту Е-моль В. Косенка.

Відтак виступила 9-літня Олександра (Квітка) Чопівська з Вашінґтону, яка відіграла на скрипці Концерто Ґ-моль А. Вівальді (першу частину), Гумореску А. Дворжака, Ля Фолія А. Кореллі і „Куди ідеш, козаче" В. Безкоровайного. Беручи до уваги вік молодої скрипальки і відносно тяжкий репертуар, її гру слухачі сприйняли з неприхованим ентузіязмом, який проявився в довших оплесках. Молоденька Квітка також виявила подивугідну, незухвалу, певність, як і стійкість руки.

Обидвом мисткиням акомпаньювала бездоганно мати Квітки, Лариса Чопів-

(Закінчення на стор. 3)

ГОВОРЯТЬ ПРО ПЛЯНИ ЗАМІНЕННЯ В. ЩЕРБИЦЬКОГО

Мюнхен, Західня Німеччина. — Згідно з американськими повідомленнями, які до прилюдного відома продісталися через радіостанцію „Свобода" і „Вільна Европа", в Кремлі нібито плянують усунути московського „ґавляйтера" в Україні Володимира Щербицького, відомого імперського вислужника і русифікатора, прихильника твердої руки у політиці, і на його місце, тобто на місце першого секретаря ЦК компартії України, назначити Олександра Капта.

Хоч, враховуючи різні події в самому СССР і в Україні зокрема, вістка виглядає неправдоподібною, бо для імперських керівників В. Щербицький потрібний ще якийсь час для втримання спокою в найбільшій, після російської республіці Совєтського Союзу, але все таки варто познайомитись з особою О. Капта.

Сьогодні, як повідомила газета „Правда", орган ЦК КПСС й інші газети, Капто є головою ідеологічного відділу ЦК КПСС і працює в ідеологічній комісії, головою якої є Вадим Медведєв, офіційний партійний „ідеолог", права рука генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради Міхаїла Ґорбачова. Раніше пост, який сьогодні займає Медведєв, займав Єгор Лігачов, про якого тепер мало говориться і пишеться в СССР.

О. Капто почав свою кар'єру в Україні. Від 1960 року він працював під зверхністю Віктора Чебрікова, колишнього „верховного" каґебіста в Дніпропетровську. Отже, як виглядає, з породи він каґебіст. Після того його „обрали" головою комсомолу України, ідеологічним секретарем київського обласного парткому, згодом головним ідеологом в „команді" В. Щербицького. З 1987 року до травня 1988 року він був амбасадором СССР на Кубі. Потім повернувся до СССР і був назначений головою відділу для зв'язків з компартіями у соціялістичних країнах при ЦК КПСС. Про Капта вже не раз ходили чутки, що він стане можливим спадкоємцем В. Щербицького.

На думку багатьох американських аналітиків і розвідчої центральної агенції (Сі-Ай-Ей), той факт, що його назначили головою ідеологічного відділу при ЦК КПСС не заперечує можливости, що він стане першим секретарем ЦК компартії України. Навпаки, це нібито допоможе Каптові розбудувати свій „авторитет", щоб згодом стати першим наставником Москви в Україні, „гідним" наслідником теперішнього Щербицького, висуванця Леоніда Брежнєва, сталініста з переконання, проти якого починають в Україні виступати навіть члени компартії.

У СВІТІ

ГОЛЛЯНДСЬКА РАДІОСТАНЦІЯ повідомила коротко після того, як літак Аерофлоту, на покладі якого знаходився совєтський керівник Міхаїл Ґорбачов в дорозі до З'єднаних Стейтів америки, що він, будучи ще в Москві, запропонував президії Політбюра зменшити на 30 відсотків совєтські збройні сили у сателітних країнах. Після того, гостро, мовляв, зареаґував міністер оборони СССР Маршал Дімітрій Язов, який погрозив, що зрезиґнує із свого становища, якщо М. Ґорбачов виступить з цією справою публічно, чи на міжнародному форумі, тобто на сесії Генеральної асамблеї ООН. Інші пресові агентства відмовились від коментарів цієї непотвердженої і контроверсійної справи.

ЕКОНОМІКА СІМОХ західніх індустріяльних країн, Великобританії, Італії, Канади, З'єднаних Стейтів Америки, Франції, Федеративної Республіки Німеччини і Японії, зросла в цьому році на 4,25 відсотка. Подібного зросту економіки згаданих країн не було від 1970-их років. „Ми переживаємо розквіт економіки", — заявив 6-го грудня ц.р. кореспондентам директор Міжнародного валютного фонду Мішель Камдезус. Він додав, що згадана сімка має можливість ліквідувати тепер всякі обмеження в торгівлі між індустріяльними країнами і відкрити торговельні ринки для інших країн, які індустріяльно й економічно розвиваються. Згідно з даними Міжнародного валютного фонду, інфляція у згаданих сімох країнах становить в 1988 році тільки 3,2 відсотка.

МІЖ ІРАНОМ І ІРАКОМ продовжується виміна воєннополонених. Першенство, очевидно, мають хворі і поранені вояки, яких нараховують по кільканадцять сотень по обидвох сторонах. Тепер Іран виготовив новий список і передав його Міжнародному Червоному Хрестові, список незареєстрованих іракських поранених і хворих вояків, які, згідно з договором, будуть звільнені незабаром. У другій половині листопада виміна припинилась з причини обвинувачення іранців, що з Багдаду виїжджає менше воєннополонених, як передбачено договором. Після того Ірак запропонував Іранові, щоб обидва уряди „грали у відкриті карти" і не приховували нічого, бо в іншому випадку „співпраці між нами не буде", — заявили представники міністерства оборони Іраку.

ПЕРШИЙ СЕКРЕТАР Соціялістичної партії Франції П'єр Моруа заявив на зібрані соціялістичного інтернаціоналу, що його партія долучується до підтримки усіх інших соціялістичних партій світу і повністю підтримує створення незалежної палестинської держави на території окупованій тепер ізраїльськими військами, зокрема на західньому березі ріки Йордан і в смузі Ґази. „Ніхто не може заперечувати законних прав палестинців на творення своєї держави", — заявив згаданий представник, виступ якого оплескували делеґати інших соціялістичних партій світу. Соціялістичний інтернаціонал збирається на свою конференцію кожних три роки. Тим разом наради відбулися в Парижі.

ВИСТУПАЮЧИ В ТОКІО, Японія, совєтський вчений, віцепрезидент Академії Наук СССР, Євгеній Веліхов признався, що 31 рік тому на Уралі дійсно була більша атомова катастрофа, про яку на Заході ходили чутки, але нічого конкретного тут не було відомо. Розкрив властиво цю справу шведський вчений Крістер Лярсон, який працював тоді у шведському космічному інформаційному агентстві, яке постачає фотознімками, зроблені сателітами в різних часах, багато агентств у світі, що цікавляться космічним простором. Він в Токіо задемонстрував учасникам великих розмірів фотографію, яка охоплює площу 25,000 гектарів (62,000 акрів) зробленої сателітом біля місцевости Свердловськ, до якої ще й досі нікого не впускають. Понад 30 поселень там залишені недоторканими після великого атомового зриву в 1957 році. Після такого викладу шведа, совєтський представник Веліхов признався до катастрофи, але намагався зменшити її розміри.

М. ҐОРБАЧОВ ПРИСПІШИВ СВІЙ ПОВОРОТ ДО СССР

ПРИЧИНОЮ БУВ ЗЕМЛЕТРУС У ВІРМЕНІЇ

Фраґмент з демонстрації українців під ООН.

Ню Йорк. — Совєтський керівник, генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР, Міхаїл Ґорбачов скоротив свій побут в Ню Йорку на один день, зрезиґнував з поїздки до Куби і Великобританії та повернувся поспішно до Совєтського Союзу.

В середу, 7-го грудня ц.р., після успішного виступу М. Ґорбачова на 43-ій сесії Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй і зустрічей з президентом Роналдом Реґеном та віцепрезидентом Джорджом Бушом, який від 20-го січня наступного року перебере керівництво З'єднаними Стейтами Америки, совєтські високі представники оглянули будинки Світового торговельного центру, а ввечорі брали участь у прийнятті, яке відбулося у приміщеннях головної квартири ООН.

Під час перебування М. Ґорбачова і його дорадників в Ню Йорку тут відбувались, головно в середу, 7-го грудня, щоденна демонстрація різних національних груп: українців, лотишів, естонців, литовців, поляків, жидів, а також неповязаних із східньоевропейськими народами антикомуністичних груп. У зв'язку з голосною демонстрацією під головною квартирою Організації Об'єднаних Націй, поліція заарештувала кільканадцятьох демонстрантів, яких після короткого допиту і списання протоколу звільнено.

Американська преса й інші засоби масової інформації позитивно оцінили виступ Ґорбачова на Генеральній сесії ООН, особливо його конкретні пропозиції про зменшення совєтської армії на 500,000 вояків, виведення частини окупаційних військ із сателітних країн, зменшення конвенційної зброї, чим займатиметься незабаром віденська конференція, припинення воєнних дій в Афганістані 1-го січня 1989 р., виведення усіх совєтських частин з тієї країни з передумовою, що членські країни ООН погодяться вислати до Афганістану мирові військові контингенти тощо. Він також підтримав політично і морально Палестинську Визвольну Організацію і право палестинців на свою державу та, правду кажучи, скартав „по-джентельменськи" Уряд ЗСА, зглядно державного секретаря Джорджа Шулца за його вперту відмову видати візу для Ясіра Арафата, кажучи, що ніхто не має права забороняти нікому виступити на сесії ООН, яка є форумом міжнародної інституції.

Того ж дня, у середу, 7-го грудня ц.р., приблизно о годині 12-ій вночі міністер закордонних справ СССР Едуард А. Шеварднадзе заявив кореспондентам, що генеральний секретар ЦК КПСС „жалує", що мусить передчасно виїхати з Ню Йорку і перервати відвідини на Кубі і у Великобританії у зв'язку із землетрусом більших розмірів, який навістив Вірменію. „В таку хвилину трагедії частини совєтського народу голова держави повинен бути з народом, допомагати йому чим можна перетривати катастрофу", — заявив Шеварднадзе представникам преси. Інші совєтські офіційні речники заявили, що жертви в людях після землетрусу перейшли вже в тисячі. Землетрус знищив майже повністю гірську західню частину Вірменії. Найбільше були пошкоджені міста Ленінакан і Кіровокан, а також Спітак, Степанаван і Ґурґарк. Ленінакан нараховує 225,000 населення і є другим по величині містом після Єревану.

Совєтська державна телевізія „Время" передала кадри з катастрофи, працю рятівничих команд і війська яке рятує те, що ще можна врятувати, бо високі будинки у згаданих містах перетворились в грузи, які поховали у своїх руїнах тисячі жертв землетрусу.

Очевидно, не всі совєтські і деякі західні політичні спостерігачі й дипломати бачили конечність в поспішному повороті М. Ґорбачова до СССР у зв'язку із землетрусом у Вірменії, хіба, крім землетрусу, там трапилися інші непередбачені труднощі про які ще не завчасно говорити.

ПРИПІЗНЕНА ВИСИЛКА

З уваги на те, що машина, яка адресує газети, зіпсувалася, висилка „Українського Тижневика", чотирьох перших чисел „Свободи" з цього тижня була припізнена. Читачів просимо вибачити. — Ред.

В АМЕРИЦІ

ДЖОРДЖ БУШ ПРОДОВЖУЄ формувати свій уряд. Міністром торгівлі, як і передбачалося, став Роберт Мосбакер, нафтопромисловик, який протягом 20-ти років був фінансовим дорадником Дж. Буша під час виборчих кампаній. Карла Гіллс займе пост торгового представника ЗСА. В адміністрації президента Форда вона була секретарем житлового будівництва і міського розвитку. Призначення її торговим представником свідчить, що Дж. Буш почав виконувати свої обіцянки довірити відповідальні посади жінкам і представникам етнічних груп. Обов'язком Карли Гіллс буде ведення переговорів про торгівлю з іншими державами. Також стало відомо, що республіканець Джек Кемп можливо стане секретарем житлового будівництва й міського розвитку. Джан Тавер лишається головним претендентом на пост секретаря оборони. Журналісти повідомляють, що майбутній президент має намір призначити Елізабет Дол послом ЗСА до ООН. Елізабет і її чоловік Роберт Дол, який очолив республіканців у Сенаті, відмовилися відповідати на питання про можливу участь її в кабінеті Дж. Буша.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year* — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Терор супроти оборонців правди

Після кільканадцятимісячної трагікомедії, яку названо судовим процесом, засудили Івана Дем'янюка на кару смерти. Цей присуд нікого не здивував, бо його засудили були вже перед формальним закінченням цього жалюгідного видовища, яке може перейти до історії, як клясичний зразок, яким не повинно бути судочинство. Правителі Ізраїля згори рішили, що треба використати присутність Івана Дем'янюка, якого видали з Америки Ізраїлеві, як засіб для пригадання молоді і дітям, що вже перестали цікавитися голокостом, що ось це один із тих, які знущалися і вбивали жидів, допомагаючи Гітлерові в „остаточному розв'язуванні жидівської проблеми". Американсько-жидівський мільйонер Арманд Гаммер привозив із Москви пофальшовані в КҐБ „документи" і не допомогли свідки, які признавали правду Дем'янюкові, що його взагалі не було в гітлерівському кацеті Треблінка у Польщі, не помогло доказування, що ці „документи" — фальшивки. Приходили на судову залю члени ізраїльського уряду, зробили з нібито судового процесу публічний цирк і коли проголосили присуд смерти — заявили, що він, „Дем'янюк, може від того присуду зробити відклик до Верховного суду.

Нема такого колективу, в якому не було би також порядних осіб. Отож, і в Ізраїлі знайшлися одиниці-адвокати, які погодилися бути судовими оборонцями Дем'янюка. Але один із тих оборонців Дов Ейтан, згідно з офіційним комунікатом, „покінчив із собою", вискочивши з 15-го поверху на цементову вулицю. Цей 53-тилітній адвокат, заможний, добрий чоловік дружини і батько дітей, — яку він мав причину переводити самогубство без залишення будь-якої записки своїй дружині! Ця тайна, може, колись виявиться, а може й ні. Але ось на його похороні якийсь чоловік обляв обличчя другого оборонця Дем'янюка, Йорама Шефтеля, кислотою. Ясно, що тепер ніхто з адвокатів не зважиться голоситись за оборонця Дем'янюка, бо буде лякатися покалічення його, або й смерти. Розправу у Верховному суді, яка була визначена на грудень цього року, пересунули на травень наступного року.

У зв'язку з поведінкою жидів власть імущих супроти Івана Дем'янюка, пригадується, що в Ню Йорку хтось доніс на старого жида, що живе у дільниці Брукліну, Танненбавма, і той у слідстві признався, що ради збереження власного життя був під час гітлерівської окупації Польщі „капом" і знущався над своїми земляками й одновизнавцями мойсеєвої віри. Його позбавили американського громадянства, але не зробили так, як із Дем'янюком, не видали Ізраїлеві й Ізраїль цього не вимагав, а залишили Танненбавма спокійно доживати віку на волі, там, де жив у Ню Йорку. Другий цікавий приклад: у минулому тижні чотири молоді громадяни СССР (не жиди) схопили совєтський літак і казали пілотові завезти себе до Ізраїля. В Ізраїлі нічого тим злочинцям не зробили, тільки видали їх совєтам, під умовою, що не покарають їх смертю. Таке діється за правління в Ізраїлі Їцака Шаміра, лідера правої ізраїльської партії Лікуд, фанатика, для якого правда є тільки та, яку визнають він і його однодумці. Супроти тих, які шукають дійсної правди — можна поводитися, як це вигідно. Ізраїль і його американські союзники чваняться, що Ізраїль — це єдина демократична країна на Близькому Сході. Яка це демократія, коли у тому режимі перетворюється на глум ніби незалежний від політичної влади суд і в якому суд стає — цілком так, як в СССР — знаряддям політики.

Фанатизм завжди засліплює і не дозволяє дивитися на наслідки дій, керовання фанатизмом. Жидівське суспільство, в самому Ізраїлі і в діяспорі, дуже чуле на прояви антисемітизму. Зрештою, в очах загалу жидів типу Шаміра антисемітом є кожний, який не притакує у всьому що твердить жидівський екстремізм. Але ж Ізраїлеві і загалові жидівського суспільства в діяспорі повинно би залежати на прихильності і доброму імені. Особливо повинно би залежати на прихильності цього українського народу, серед якого від віків жиди жили і тепер живуть ще в масі жиди, яким трудно виїхати з СССР. І коли розвалиться совєтська імперія, то напевно залишиться в Україні чимала жидівська громада. За Польщі вона була засобом польонізації, за царату й за сталінізму вона включилася в процес русифікації. І в самому Ізраїлі демонструє ненависть до українців. Чи це мудро?

Любітеся...
Братайтеся, єднайтеся...

Т. Шевченко

Володимир Барагура

ЗАВДАННЯ СКВУ ОЧИМА РЯДОВОГО ГРОМАДЯНИНА

Попередня каденція СКВУ пройшла непомітно. Вона не позначилася замітнішими внутрішніми, ні зовнішніми діями. Про існування СКВУ громада знала з численних відозв, закликів, збіркових списків. Акція у найважливішій ділянці об'єднання й сконсолідування українських творчих сил і потенціялу та ресурсів проходила спроквола й не увінчалася успіхом.

Треба сподіватися, що нова каденція СКВУ проявить більшу активність у межах своїх завдань і компетенцій. Щоб це досягнути, треба визначити ієрархію вартостей, треба ясно й чітко вирішити, що є на потребу й на, що передусім треба звернути увагу.

Поруч організації свого власного ефективного адміністраційного апарату, розподілу функцій й обсади головних позицій компетентними людьми на чоло вибиваються дві ділянки: внутрішні справи нашої діяспори і зовнішні взаємини з довкільним світом.

У ділянці внутрішньої політики треба змобілізувати й об'єднати всі національні творчі сили в усіх різновидах життя нашої спільноти, щоб отримати виключний мандат репрезентувати наші найбільш пекучі справи. Досі кожна група, а то й окремі люди діяли на власну руку, часто дублюючи чи перехрещуючи, цю саму діяльність, інколи перекреслюючи здобутки інших груп чи одиниць. Такий спосіб нескоординованої, партикулярної праці не приносив бажаних наслідків. І саме тут потрібна керуюча рука. А щоб таку плянову, унапрямлену й цілеспрямовану дію досягнути, треба дати СКВУ уповноваження та стосуватися льояльно до його напрямних, доручень і вказівок.

Не менше важливою є ділянка зовнішніх взаємин і зв'язків із довкільним світом, не тільки в розумінні репрезентації, але й у веденні конкретної дії в ім'я життьових інтересів нашої спільноти. Тому провід СКВУ мусить мати мандат і виключне право діяти від усього нашого суспільства в діяспорі.

Досі різні групи — політично-партійні організації, різного типу установи — культурні, наукові, виховні, мистецькі, економічні, релігійно-церковні, мирянські, а то й окремі громадяни брали на себе ролю „амбасадорів української справи". Одначе це амбасадорство було мало ефективне, а то й зовсім неефективне, бо відбувалося по-аматорськи й на найнижчому ступені. В добрій вірі, але і з наївністю ці мало досвідчені групи чи одиниці вважали великим досягненням, коли нав'язали контакт із місцевою адміністрацією чи з провінційними газетами. Ці досягнення були чисто місцеві, вони обмежувалися до проголошення „українських днів", паперових проклямацій, вивішення українського прапора, до участи міських чи муніципальних чинників у наших імпрезах, до обдарування цих неукраїнських представників писанками, вишивками, до смакування вареників, борщу й голубців на фестивалях, або до виступів танцювальних чи музично-вокальних ансамблів — хорів, бандуристів.

І наші „амбасадори" тішилися, що їх ці представники нижчих урядових щаблів похвалили їх поклепали по плечу, чи потиснули руку перед виборами, щоб з'єднати собі їхні голоси. Але часто буває, що запрошені на наші важливіші імпрези достойники не з'являються, або вибачаються ранішими зобов'язаннями і присилають третій ґарнітур своїх заступників, які інколи не знають, з якої нагоди ці імпрези відбуваються, який їх характер та хто їх влаштовує і в своєму слові говорять про речі, які з даною імпрезою не мають ніякого пов'язання. Раз у Ню Йорку трапилося, що такий висланник посадника заявив, що хоче сказати кілька слів по-українськи і привітав зібраних словами: „Дзєнь добри, паньству!", а розентузіязмована публіка прийняла його виступ рясними оплесками...

Не хочу сказати, що такі зв'язки зайві чи шкідливі. Навпаки, вони побажані, але як допоміжні засоби. Не можемо до них обмежуватися, а мусимо вийти з загумінку на ширшу арену.

Щоб нашій справі в найширшому слова значенні помогти, треба мати репрезентацію, яка мала б зв'язки й доступ до найвищих чинників державної влади так виконної, як і законодатної, перед якими ми могли б розгорнути нашу національно-політичну проблематику й добитися не тільки зрозуміння для неї, але й дії. А до такої репрезентації треба не кілька окремих груп, які діяли б кожна на власну руку й часто собі протирічили, але єдине, спаяне, умандатоване тіло, яке репрезентувало б спільні інтереси нашого громадянства в цілому світі.

Сюди належить теж оборона доброго українського імени перед безпідставними очорненнями всієї нашої спільноти закидами воєнних злочинців чи колябораптів, дискримінаційні виступи в радіо й телевізії, обвинувачення бруковою пресою без конкретних доказів українських установ і окремих громадських діячів ярликом нацизму й антисемітизму. Всі ці напасті проходять безкарно, бо немає одного репрезентативного тіла, яке заступало б і боронило б правно добре ім'я української спільноти, яка, як цілість не може відповідати за вчинки окремих своїх членів. Цю оборону могли б провадити органи СКВУ інтервенціями, роз'яснювальною, а то й судовою акцією. Покарані за дискримінацію засоби масової комунікації стали б більш обережні. Але на те потрібна одна-єдина репрезентація й фінансові ресурси.

Умандатована усім нашим суспільством репрезентація СКВУ могла б також вести акцію наладнання стосунків із жидами та польськими колами і знайти якийсь примирливий спосіб співіснування, а то й співпраці. Доки такої всеукраїнської репрезентації не матимемо, доти з нами ніхто сторонній не рахуватиметься.

Мати таку репрезентацію не означало б обмеження прав одиниць, чи груп, які діють у нашому суспільстві. Вони далі зможуть вести свою діяльність, проявляти себе, суперничати поміж собою, але з застереженням, що не переступлять меж, які шкодили б нашій всенаціональній справі.

Такі цілі можна осягнути, якщо СКВУ знайде на чолові пости найбільш кваліфікованих, компетентних і відданих справі людей. Пам'ятаймо, що „в єдності сила народу", але під умовою, що це гасло не буде пустим звуком. Перетворити його в конкретне діло СКВУ зможе тільки при активній однодушній допомозі збірноти.

Максим Бойко

„СОВЄТСЬКОЇ" БІБЛІОГРАФІЇ НЕ БУЛО В УКРАЇНІ ДО 1931 РОКУ

Після 1921 року „втерлася" в Україні фраза „совєтська" бібліографія". У нашім рукописі п. з. „Українська бібліографія материка і діяспори, 1917-1980 рр." відкидається таке пропаґандивне твердження. Визвольний і культурний рух в Україні, що почався роками раніше перед 1917 роком виявив несподівані сили, що взялися впорядковувати все заборонене російськими білими царями. Українське друковане слово майже століттями було під російським „каравулом" на Сході та під неласкою австрійських цісарів на Заході. З подихом революції, книгознавчий, бібліотечний та бібліографічний рух захопив авторів, видавців, діячів культури та широкі верстви читачів. Культурне життя народу почало зосереджуватися коло „свободи вільного слова". Спочатку короткі курси, потім книгознавчі школи почалися від столиці та перейшли до обласних міст. „Стара книжна школа" захопила центральні, обласні і низові бібліотеки.

Як переказують учасники тодішніх подій у Києві, було багато інтеліґенції, заможних родів, що залишали своє майно, а в першу чергу книги, архівні та музейні експонати із поспіхом виїжджали, почувши про зміну влади. Потреба вимагала це все негайно зібрати і забезпечити перед несовісними колекціонерами. Подібне ділося по всіх більших містах і де був свідомий гурт громадських діячів, всюди самотужки складали збірки книг і всього друкованого.

Комуністична адміністрація у перших роках була зайнята скріпленням влади. Ленін турбувався збройними силами та забезпеченням населення хлібом, культурні справи були другорядними. В „Бібліотечному збірнику" ч. 3, за 1937 рік бібліограф М. Ясинський опублікував статтю п. з. „Головні моменти з історії української бібліографії", яка стала наріжним дослідженням цього предмету. Це була візія, що мала здійснитися пізніше, але наразі автор немов закликав не руйнувати надбання віків та своїх попередників. Згаданий обережно вказав на рідномовну бібліографію в столицях Заходу, на початки бібліографії у „Ґазетте де Леополь", Львів, 1776 р., згадав бібліографа Івана Левицького, Бібліографічну Комісію НТШ, статтю закінчив вісткою, що українські студенти у Празі, на Вільному університеті домагалися зорганізувати катедру бібліології, бібліотекарства та бібліографії. Під час складання бібліографічного огляду М. Ясинським, на Заході скромна українська періодика „Книжка" почала виходити в Станіславові (1921): „Книга" (Відень, 1921); „Бібліографічний порадник" (Львів, 1927) та „Книголюб" (Прага, 1927-1932). Після 1930 року „Книголюб" став єдиним книгознавчим журналом у вільному світі.

Після „Бібліографічного збірника" (1926-27, 3т.) появилося друге фахове видання „Українська бібліографія" (1928-29 3 т.), перший том названо „Методологічний збірник", в ньому знову стаття М. Ясинського „Бібліографія української бібліографії", в якій автор подав методичний підхід до цього роду матеріялів на материкові та на еміґрації (стор. 107-123). Роки 1927-1930 заповнилися „Журнал бібліотекознавства та бібліографії" 4 т. Рецензент підініціялами В. І. зробив огляд американського видання A Survey of Libraries in the United States" (ALA. Chicago, v.4, 1926-1927 pp.) Впарі з тим почали появлятися біо-бібліографічні монографії про М. Куліша, Ф. Вовка та інших. На цю працю у Москві почали дивитися косим оком. Всесоюзна столиця такого у себе не мала. Журнал „Бібліологічні Вісті" у Києві став почитним в усім СССР. Журнал „Україна", що виходив у Києві в ч. 5, за 1927 р., помістив статтю закордонника Володимира Дорошенка п. з. „Огляд українського науково-го руху поза межами УССР" (ст. 131-150).

„Косе око" Москви знайшло придуманих в Україні спільників, першого з них М. Годкевича, який виступив з доповіддю „Національні прояви в бібліографії та книгознавстві", це був сигнал на зміну бібліологічної політики та погрозою співпраці з-за кордоном. У днях 6-го-9-го червня, 1931 року була скликана конференція бібліотекарів у Києві, на якій Розанов читав доповідь „Бібліографія та діалектичний матеріялізм"; другу доповідь читав Довгань „Методологічна ситу-

(Закінчення на стор. 3)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Біологічний рушій та спроби винаходу синтетичної крови

Не один наш знайомий хизується своїм автомобілем, якому, хоч сповнилося вже 10 років життя, він далі в досконалому стані, а його рушій „ходить", немов швайцарський годинник! Типічний автомобіль у ЗСА проїжджає на рік приблизно 10,000 миль, що становить рівноцінність його ужитку через дві години на день.

У противагу до автомобільного рушія, наше серце чи, пак наш біологічний рушій працює, не одну, але 24 години на добу, середньо протягом 75-ти років, а часто-густо й довше, без періодичного змащування, зміни оливи, фільтра, антифризу, вимірювання та „тюнап-у", без яких навіть найкращий автомобільний рушій, довго не „потягне".

А тепер пригляньмося зблизька праці нашого серця — воно завбільшки п'ястука, але працює невтомно, протягом цілого життя людини, до останнього свого скорчу, з прецизією, якої немає рівної у сучасній нашій технології.

Що собою уявляє серце? В основі — це найбільш стійка та видайна у світі помпа, яка, з допомогою скорчів та розпряжень, розпроваджує по цілому нашому організмі кров, що її кількість в системі кровообігу дорівнює приблизно п'ятьом літрам. Під тиском серця, кров мандрує крізь густу мережу кровоносних судин, загальною довжиною 80,000 миль, та, на „плечах" червоних тілець крови, доводить харчове „пальне", кисень і протеїни до 60,000 більйонів (це не помилка) клітин людського організму. Вертаючись назад, вона відводить з тих самих клітин двоокис вуглецю (CO_2), продукт хемічної реакції спалення.

Серце людини корчиться приблизно 70 разів на хвилину, 420 разів на годину, 10,080 разів на добу. В тому часі, воно переміщує в людськім організмі 2,000 ґальонів крови; праця, як на таке мале серце, майже ґігантська! Крім кровобіжної праці, кров здійснює ще цілу низку завдань, які виходять поза рамки цієї статті; найвагоміша з них, це самооборона нашого організму, яка стає дійсністю шляхом боротьби білих тілець крови з навалою бактерій, вірусів та інших паразитів, що вторгуються постійно в систему нашого кровообігу.

У середньовіччі, що стояло під непереможним впливом Ґаленівської медицини, лікарі лікували майже всі недуги упустом крови. Сьогодні вживаємо її до переливу (трансфузії), що в багатьох випадках становить справу життя, або смерти.

І тут, медицина натрапляє на велику проблему, нестачі живої крови, яку одержуємо, або, безпосередньо, від датчика, або, посередньо, з боку крови. На жаль, кров не можемо магазинувати довше одного місяця і не кожна кров надається до переливу, з уваги на небезпеку переносу недуг датчика до організму хворого та несумісність груп крови хворого й датчика. Тому, під тиском Червоного Хреста, працедавці апелюють постійно до своїх працівників, щоб вони жертвували свою кров для шпиталів. У той спосіб шпиталі кожного року „збирають" біля 12 мільйонів кровних одиниць. На жаль, з цієї великої кількости крови, не більше, як 3 мільйони одиниць використовується для трансфузії, 9 мільйонів кровних одиниць залишається непридатними для переливу, з різних причин.

Не слід тому дивуватися, що кров набирає сьогодні вартости золота. З цієї причини в багатьох університетах та дослідних осередках учені, поряд дослідів над стандартними недугами, працюють також наполегливо над створенням синтетичної крови. Але виявляється, що це не така проста справа. В першій мірі, згідно з опінією речника Дослідно-медичного осередку Іллинойського університету, синтетична кров повинна бути придатна для переливу кожному недужому, без уваги на його групу крови та небезпеку переносу будь-яких недуг, а найважливіше, що синтетична кров мусить бути придатна до магазинування протягом багатьох років, навіть у виді концентрату.

Покищо, винахід синтетичної крови, яка повністю заступила б природну кров, натрапляє на великі труднощі. Її перші спроби, не зважаючи на хемічну сумісність з природною кров'ю, виявили трудності переносу на довшу мету достатньої кількости кисня та пов'язані з тим токсичні симптоми. Тому слід розраховувати, що науці забере ще багато років (якщо взагалі такий винахід стане дійсністю) поки синтетична кров заступить повністю живу природну кров людського організму.

Коли пишемо ці рядки, в американській пресі появилося інтерв'ю д-р Ірвінґа Міллера, професора біоінженерії, згадуваного вже Іллинойського університету, про успішну спробу з новою версією синтетичної крови на великих лябораторійних звірятах, яка у противагу до попередніх спроб, доводить кров до всіх тканин організму в ідеальний спосіб, як це робить природна кров. Д-р Міллер сподівається, що, по дальших тестах, прийде черга на остаточне випробування нової версії синтетичної крови на людині.

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

К. Крупський

КНИЖКА НІКСОНА ПРО ПЕРЕМОГУ БЕЗ ВІЙНИ

На початку 1988 року, американське книжкове видавництво Сімон енд Шустер опублікувало чергову книжку колишнього президента Ричарда Ніксона п. з. „1999 — перемога без війни". У своїй 336-ій сторінковій книжці Ніксон дає пораду теперішньому і черговим президентам Америки, що вони повинні робити для того, щоб американський народ міг зустріти початок чергового тисячоліття, яке розпічнеться вже тільки за одинадцять років.

Автор каже, що ідеального миру у світі не пощастить створити, бо між народами війни були, є і будуть. В загальному, люди не здають собі справи з того, що від закінчення Другої світової війни безперервно провадяться війни у світі, в яких загинуло не менше людей чим згинуло у Першій світовій війні. Авторові йдеться про те, щоб не допустити до ядерної війни між найбільшими світовими потугами — Совєтським Союзом і ЗСА. Ці обидві країни, — каже Ніксон, — знані в нашому часі, як світові надпотуги, нагромадили в своїх арсеналах таку масу нищівної атомової зброї, яка є достатньою для того, щоб винищити людство і всю нашу цивілізацію.

Як визначний політик і знаменитий знавець московської комуністичної системи, Ніксон не вірить в те, що її провідники колись зрезиґнують з їх мети оволодіння світом, і тому він не вірить в договорення обопільного роззброєння, а навпаки, він уважає, що Америка мусить втримувати свою потуґу, не з метою політичної експансії чи завоювання свого противника, а з метою відстрашити противника від нападу на Америку. Живемо в часі війни, яка називається миром, — **каже Ніксон, — а для совєтів мир, — це продовження війни тільки іншими способами.** Наша країна буде успішно змагатися економічно і політично зі системою, яка не в силі витримати конкуренції з нами, бо по нашій стороні діє сила свобідної приватної ініціятиви, а совєтська система є керована мечем. Наша система є керована духом, бо ми визнаємо першенство індивідуума, а совєти вірять у першенство держави. Нація, яка втратила віру в свої ідеали не може сподіватись того, що її ідеали притягатимуть інших, — каже Ніксон.

Стверджуючи факт, що Совєтський Союз-це ніщо інше, а тільки московська імперія, Ніксон заохочує американський Уряд посилити радіопересилання до совєтської імперії. Ніксон каже:

„Радіо Свобода" є добрим початком, але наші передачі мусять звертати далеко більшу увагу на неросійські народи Совєтського Союзу. Москва володіє останньою багатонаціональною імперією на землі. Росіяни творять заледве половину з усього населення совєтської імперії. Друга половина складається з українців, узбеків, білорусинів, казаків, татар, азербайджанців, вірмен, молдавців, таджиків, литовців, туркменів, киргизів та десяток інших народів. Наші радіопередачі повинні бути звернені до цих народів у їхніх рідних мовах та повинні подавати інформації з історії їхніх країн та робити те, що опанований росіянами уряд відмовляється подавати". (ст. 156)

„Американці часто забувають, якою сильно болючою може бути історична несправедливість. Вони помилково думають, що неросійські народи інкорпоровані в Совєтський Союз, самі асимілювались з Росією, щось так, як іміґранти, коли приїздять до ЗСА, але 50 мільйонів українців ніколи не забувають того, що вони найбільша нація на світі, яка не має своєї держави. Вони пам'ятають те, що Кремль убив понад 8 мільйонів українців в часі колективізації і політичних чисток 1930 років. Вони пам'ятають, що їх національно гнобили так жорстоко, що в часі Другої світової війни, коли гітлерівська Німеччина окупувала їхні землі, то Українська Повстанська Армія, **яка нараховувала 40,000 партизанів, воювала проти обидвох — совєтів і нацистів. Можемо бути певні того, що** бажання українців національного самовизначення не промине" (ст. 156-57).

Ніксон пише цікавим стилем. Зміст його книжки відображує його глибоке знання політики керування державою, або як він називає „statecraft". Далекосяглим та політично важливим досягненням Ніксона як президента було те, що він відкрив двері до політичних розмов і взаємин з Китаєм. Цим він перешкодив союзові Китаю з Москвою. Він передбачив, що ці два велетні в союзі могли б бути великою загрозою для демократичного світу. В розмовах з Мао Зедонгом та Джо Ен-лай, які тривали 26 годин, Ніксон зумів переконати їх в тому, що господарські взаємини з Америкою будуть далеко кориснішими для Китаю чим найкращий союз з Москвою.

Перед своєю місією до Китаю президент Ніксон хотів засягнути опінії про Китай в старенького колишнього президента Герберта Гувера, який колись працював гірничим інженером у Китаї. Гувер і його дружина висловились про китайців дуже неприхильно. Гувер радив, щоб Ніксон не починав нічого з тими „кровожадними" людьми.

Ніксон був зовсім іншої опінії про китайський нарід. Він високо цінить китайців, як нарід високої духової культури і передбачає велике майбутнє китайського народу.

Коли читаєте названу книжку Ніксона, то пізнаєте, що її автор це державний муж великого покрою. Ні один з президентів Америки так багато не подорожував, як Ніксон. Він звидів близько сотню країн і провадив розмови з головами тих країн. Його погляд на те, якою повинна бути політика Америки відносно поодиноких країн вказує на те, що Ніксон є великим політиком, мислителем та гуманістом. Ніксон не виявляє найменшого расового упередження до інших народів. Він вірить, що правдивий мир у світі настане тоді, коли не буде поневолених народів.

(Закінчення на стор. 3)

„Совєтської"...

(Закінчення зі ст. 2)

ація на книгознавчо-бібліографічному фронті", над цими доповідями відбулася дискусія, а після них ухвалено десять резолюцій, які засудили дотеперішню книгознавчу і бібліографічну працю в Україні, як шкідливу в „класовому розумінні" нового суспільного ладу, це відносилося до бібліографів Меженка, Куфаєва (росіянин) Фомина, Сомова, Балика, Шелкунова, Баранова, Пакула, Боровича, Єфремова, Сагарди, Постернака, Ігнатієнка та десятків інших. Засудили одинокий в Східній Европі журнал „Бібліологічні Вісті", що вже на другий день припинили працю і проголосили „Марксоленінську бібліографію". Це був „чорний день" української культури. Мало хто усвідомляв собі, що означає нове визначення бібліографії. Разом із ліквідацією „Бібліологічних Вістей" був закритий також Інститут книгознавства.

Українські комуністи підмовлені москалями старій школі бібліографів в Україні робили закид „заперечення ролі Жовтневої революції, ролі пролетарської диктатури, як основи творення і розвитку пролетарської державности та бойкот пролетарської громадської думки". З того на конференції 6-го-9-го червня, 1931 року зроблено висновок, що стара школа „поставила себе поза межі радянського книгознавчо-бібліографічного процесу". Після кількох днів почалися арешти членів Українського Науково-го Інституту Книгознавства (УНІК). Деякі з них розкаялися, інших затримано, а частина розбіглася з них. Меженко потайки виїхав до Ленінграду і не давав про себе знати. Протягом 1931-1955 років примусили українську бібліографію мовчати. Щойно після Другої світової війни почали появлятися деякі праці згаданого предмету.

Вертаючись до нашого твердження, що до половини 1931 року в Україні не було жодної „совєтської" бібліографії, а була лише бібліографія українського інтелекту" зародженого з подихом революції Визвольних змагань. В цьому нас переконують вищенаведені факти. До цього питання нам треба зібрати більше матеріялів, перевести належні студії та подати обгрунтовано до загального відома на міжнародних конференціях.

Між бібліографічними списками того часу можна знайти типові соцреалізмові назви, як „Антирелігійна література", „Червона преса", але ці назви та їм подібні зовсім не репрезентують „марксо-ленінської бібліографії, а лише спотворюють ялову фразеологію звихненого думання.

Українські комуністи в 1936 році робили спробу рятувати бібліографічну порожнечу, перевели думку складати „Бібліографію України"(?), від початку перших друків до 1937 року, на це призначили два з половиною року часу, але не було кому почати працю. Знавці уважали, що треба щонайменше десяток років, отже уцілілі бібліографи уважали таку ухвалу за жарт молодиків.

Дві молоді...

(Закінчення зі стор. 1)

І. Бойко щойно викликала виконавців програми, О. Чопівську (зліва) і Х. Ґерулу, перед публіку.

ська, яка, як видно по доні, сумлінно і запопадливо наглядає над потенційною мистецькою кар'єрою Квітки.

Програмою вела Марія Лисогір, сама колишня співачка високого рівня. У перерві вона представила деяких визначних гостей, серед них Оксану Мешко, диригента Вірка Балея, Лідію Крушельницьку, Ірену Куровицьку, родини виконавців, Лясю Любович, Марію Душник та інших, зокрема союзянок.

На закінчення програми М. Лисогір в асисті Іванни Бойко, вручила всім трьом виконавцям букети троянд.

Немає сумніву, що Музичні матіне, влаштовувані 72-им Відділом СУА, є не тільки приємними, але й дуже корисними для громади імпрезами, які дають можливість молодим талановитим адептам виступити на українській сцені.

Бенкет Тисячоліття в Дітройті

Частина головного стола; промовляє Й. Собран.

Це була остання імпреза в Дітройті, зв'язана із відзначенням Тисячоліття Християнства України. Коли думка влаштувати такий бенкет виринула літом, вона відразу викликала певні застереження. Говорилося про те, що громада мала цього року подостатком імпрез, що бенкет, який мавби відбутися в одному з найкращих готелів Дітройту, через своє положення в центрі міста, не стягне української публіки. Але головний ініціятор цього задуму, адвокат Роман Тарнавський, був іншої думки. Його невпинна і запопадлива праця увінчалася великим успіхом.

На бенкет в суботу, 19-го листопада прийшло біля 400 осіб, в тому певна скількість неукраїнців, таких професій як адвокати, лікарі, судді та інженери. Бенкет під егідою Метрополітального Комітету Тисячоліття був спонзорований рядом наших професійних з'єднань та культурно-суспільними організаціями.

Зацікавлення викликала особа головного доповідача Йосифа Собрана, журналіста із загальноамериканським усталеним ім'ям. Тема його доповіді була „Ґорбачов і Україна".

Сам він українець третього покоління, якщо і не дуже обізнаний з українською проблематикою, то в справах історії, політики та сучасного стану в Совєтському Союзі докладно обізнаний. Його доповідь була цікава тверезістю висловлених думок та оригінальними заключеннями. Вона дозволила нам пізнати, як оцінює зміни, які, під сучасну пору заходять в Совєтському Союзі, частина „правої преси", представником якої є Йосиф Собран.

Ніхто не може заперечити, говорив він, що із гласністю та перебудовою зайшли в СССР великі зміни. Тільки на все треба дивитись тверезими очима. Так як його попередники, так і Ґорбачов прямує до концентрації влади в одній особі. Що принесе майбутність — відповісти не можна. Людина це явище перехідне. Яку політику може повести його наслідник, ніхто не знає. Спроби впровадження нового курсу були вже нераз і ми знаємо, як вони закінчились. Вони показують церкви, але треба пам'ятати, що не збудували ані одної.

Якщо ходить о Україну та ціле українське питання, ми не можемо забути, що втрата України була б для Совєтського Союзу катастрофою. Тому це безперервне вимішування населення та рабівницьке використовування природних багацтв. Совєтський Союз є за незалежність усіх народів, тільки не тих, які входять в його склад. Він відразу визнав декларацію незалежности ПВО, але те, що ухвалив естонський парлямент, відразу відкинув. Він є за повними політичними правами негрів у Південній Африці, але добрим мірилом щирости та реальности гласности буде коли Україна дістане ті самі права, якими сьогодні користуються негри в Полудневій Африці, а іменно право приватної власности та свободи релігії.

Якщо ходить о проблему національностей в Совєтському Союзі, то на його думку, Захід не усвідомив собі її в повноті. Ще недавно появлялись в американській пресі статті, які заперечували історичний факт голоду. До цієї пори Захід є більш співчутливий і скоріше реагує на порушення прав одної людини, як на повну незалежність складових народів Совєтського Союзу. Закінчив Собран порадою, щоби до нового курсу ставитись скептично, але його підтримували.

Позитивним явищем цього бенкету було надання йому ширшого культурного аспекту. Марія Ткачук зайнялася виставкою ікон, вишивок, кераміки та писанок, яка демонструвала осяги нашого малярства та красу народного мистецтва.

На бенкет наспіло також благословення Папи Івана Павла II. В мистецькій частині Лада Прокоп деклямувала пролог з п'єси „Володимир Великий" Мирослави Ласовської-Крук з професійною вмілістю. Вокальний виступ Леоніда Скірка з Торонто виявив його як співака з гарною героїчною краскою голосу.

Стейтовий сенатор Джан Келлі відчитав резолюцію губернатора Дж. Бленчарда, конґресмени Брумфілд і Гертел прислали ґратуляції і привітання. Мейор міста Воррен вітав бенкет особисто.

Відкрили бенкет короткими промовами д-р Павло Джуль і ред. Михайло Смик, як голови Метрополітального Комітету Тисячоліття, провадив ним із справністю та гумором Ігор Федорович.

Бенкет мав об'єктивний відгомін в „Дітройт Фрі Пресс", яка часто поміщує статті Собрана і в газеті Вейнського університету „Савт Енд".

Мистецько виконана прикраса залі була роботою Юрія Крузя.

Володимир Баран

Книжка...

(Закінчення зі ст. 2)

Ніксон з оптимізмом глядить в будучину та вірить, що Захід з його демократичною системою, динамічною економікою та винахідливістю, навіть без війни вийде переможцем у змагу з тоталітарною системою совєтської імперії, яка є останньою імперією у цілому світі. Скоріше чи пізніше московську імперію чекає такий кінець, який прийшов усім іншим імперіям в історії країн світу: імперій не завоювали, вони самі розпалися.

Цитовані в кількох місцях книжки слова Ґорбачова з його промов виразно вказують, що він не є меншим комуністом від своїх попередників. Його мета не інша від цієї, яку ставили перед собою його попередники. Ґорбачов шукає кращих доріг до того, щоб у світі запанував московський комунізм.

„Тим, що ставлять запити чи Ґорбачов „щиро" хоче миру, відповідаємо: так, він щиро хоче миру, але не менше щиро він хоче перемоги. Якщо ми шукатимемо миру без перемоги, то будемо приречені на загладу", — каже Ніксон. (ст. 54)

У нашому часі процес розпаду московської імперії приспішують засоби масової модерної комунікації. Тепер московські диктатори не можуть ізолювати від світу своїх підданих і якраз це заставляє їх до перебудови та гласности, але народи московської імперії вже не вірять обіцянкам та перестають боятись великої нуклеарної потуги — Москви. Маленька Естонія сміло вპоминається незалежности, а Міхаїл Ґорбачов в нинішньому часі, щоб навіть хотів, то ніяк не може стосувати методів Сталіна — арештів, вивозів і масових масакр. Ось і тут лежить причина перебудови, але Ніксон переконливо доводить, що Ґорбачов, як довго не володів би сучасною російською в'язницею народів, йому не вдасться змінити нездорової економічної системи Совєтського Союзу. Як довго та ситема існує, так довго вона залишиться далеко відсталою і ніколи не буде в силі забезпечити своїм підданим рівня життя, яким втішаються громадяни країн Заходу.

Минули ті часи, коли найгірше пекло на світі, називали „раєм", а з другого боку, Москві стає чим раз тяжче скривати свою відсталість.

У кінцевій замітці до книжки автор каже, що в основному його книжка включає матеріял і досвід на протязі понад 40 років, а саме, від того часу, коли він почав, як молодий конґресмен від стейту Каліфорнії, а скінчив свою книжку в 75-ту річницю своїх уродин. Автор каже, що в перших дев'яти розділах книжки йдеться про те, що повинна Америка робити, щоб бути приготованою зустріти всякий виклик на світовій арені, а в кінцевому — десятому розділі є мова про те, як американські провідники повинні інспірувати американський народ до того, щоб він хотів зустріти цей виклик.

Останній розділ книжки написаний динамічно та з оптимізмом, що направду може надхнути читача вірою в остаточний тріюмф. Автор сильно і переконливо вірить, що дух демократії вийде переможцем над усякою тиранією.

Дев'ятий бібліографічний конкурс УНІГУ

Комісія бібліографічного конкурсу при УНІГУ — конкурсу, що його фундаторами стали бл. п. Володимира та д-р Микола Ценки з Філядельфії — проголошує на академічний 1988-1989 рік дев'ятий конкурс на праці з української бібліографії і книгознавства. Готові, але ще ніде недруковані бібліографічні праці на довільну тему з українознавства належить надіслати у чотирьох примірниках під власним прізвищем найпізніше до 1-го березня 1989 року. Конкурсова комісія розгляне надіслані матеріяли і найкращій із праць, що вноситиме серйозний новий вклад в українську бібліографію і книгознавство, приділить нагороду Ценків у сумі однієї тисячі долярів.

Критеріями оцінки будуть: 1) актуальність і свіжість теми, 2) організація матеріялу та якість виконання; 3) якість і характер вкладу, що його дана праця вносить в ділянку української бібліографії або книгознавства.

Проголошення висліду конкурсу відбудеться найпізніше у червні 1989 року у Гарвардському університеті.

Всіх зацікавлених запрошуємо взяти участь у конкурсі. Виконання праць може бути українською або англійською мовами, але тематика обмежена до проблем, пов'язаних з українознавством. Це можуть бути праці довідкового типу (напр., бібліографічні покажчики творчости якогось автора, бібліографічні покажчики змісту якогось журналу чи серії видань, анотовані тематичні покажчики якогось предмету), бібліографічні есеї аналітичного чи описового типу або більш загальні праці, в яких українська рукописна чи друкована книга, як культурне явище, є центром уваги і розгляду.

Комісія бібліографічного конкурсу застерігає за собою право — у винятковких випадках, залежно від якости надісланих матеріялів — розділити визначену суму на дві чи три нагороди, замість однієї, а то й не приділити жодної, перенісши визначену суму до наступного академічного року.

Праці належить надсилати реєстрованою поштою (Registered mail) на адресу: Cenko Prize in Ukrainian Bibliography Harvard University — Ukrainian Research Institute, 1581-1583 Massachusetts Avenue Cambridge, MA. 02138.

Друковані праці та праці, отримані після 1 березня 1989 року, не будуть взяті до уваги.

Комісія бібліографічного конкурсу УНІГУ:

Мирослав Лабунька (університет Ля Саль) — голова, Осип Данко (Єйльский університет), Дмитро Штогрин (Іллинойський університет) — члени.

ШВАЙЦАРСЬКИЙ АМБАСАДОР до Ливану Діно Сціоллі закликав своїх понад 200 земляків, які працюють в різних установах в Ливані, переважно у відділах Червоного Хреста, покинути країну, небезпечну для чужинців, яких різні терористичні групи захоплюють в полон і тримають без причини довгими місяцями, а то й роками. Амбасадор в такий спосіб протестував проти захоплення працівника Червоного Хреста швайцарця Пітера Вінклера, якого схопили терористи 17-го листопада. Від того часу немає про нього чутки і жадна група не взяла на себе відповідальности за схоплення.

НА ЛЕТУНСЬКІЙ БАЗІ Сойєр у Мишиґані, 6-го грудня розбився вісьмимоторовий бомбардувальник типу Б-52. Серед восьми осіб, що були на його покладі, кілька отримали важкі зломання кісток, однак ніхто з них не постраждав від пожежі, що виникла в наслідок аварії. Б-52 є найбільшим бомбардувальником в американських збройних силах і використовується від 1950-их років. 11-го лютого ц.р. такий бомбардувальник також під час приземлення врізався в землю. Тоді ніхто не постраждав. Під час катастрофи в жовтні 1984 року, коли Б-52 зачепився крилом за горб і розбився в Арізоні, загинуло двоє людей.

В НЕДІЛЮ, 4-ГО ГРУДНЯ, в двох залях нюйоркського Гантер коледжу відбулися дві дуже різні імпрези: в одній виступили совєтські комедіянти Роман Карцер і Віктор Ільченко, а в іншому проходила міжнародна конференція з нагоди 70-літнього ювілею Александра Солженіцина. Обидві імпрези відбувалися в напівпорожніх залях. На конференції виступали однодумці й шанувальники А. Солженіцина, а полеміка була направлена проти критиків А. Солженіцина, головно еміґрантських.

У ВІВТОРОК, 6-ГО ГРУДНЯ. Адміністрація Роналда Реґена катеґорично заперечила повідомлення газети „Вашінґтон Пост", що між ЗСА та Ізраїлем існує угода про спільні секретні операції проти тероризму. В газеті „Вашінґтон Пост" з 4-го грудня повідомлялося, що така угода була підписана в 1985 році. Згідно з цією угодою підполковник Олівер Норт мав право фінансувати спільні з Ізраїлем антитерористичні операції фондами, отриманими за таємно продану зброю Іранові. Представники газети довідалися про цю угоду від Амірама Ніра, урядового чинника Ізраїлю, що недавно загинув у Мехіко під час летунської катастрофи.

АМЕРИКАНСЬКІ БІОЛОГИ з переляком стверджують, що біля 250 американських рослин в найближчих п'ятьох роках зовсім зникнуть. Це тому, що люди і технологія безперервно їх надуживають та нищать. Науковці мають надію, що це ствердження біологів допоможе в тому, щоб деякі із загибаючих рослин тепер врятувати при допомозі людей, які здадуть собі справу з небезпеки.

НА ФЛЬОРИДІ, ЗОКРЕМА в околиці Маямі-Форт Лодердейл, так небезпечно поширюється злочинство, що мешканці тих дільниць є у великому переляку і забираються самі себе боронити. Вони ставлять барикади в різних місцях, не допускають туди зовсім чужих авт, а лише мешканців даної вулиці. Більшість із поставлених вже барикад є леґальними після того, як це переголосували мешканці цієї дільниці і уряд повіту це одобрив.

ЯСІР АРАФАТ, КЕРІВНИК Палестинської Визвольної Організації, відбув довшу зустріч з представниками шведського уряду у Стокгольмі і розмови з представниками американських жидів, що їх тут в ЗСА називають „пацифістами" із групи „Міжнародного центру за мир на Близькому Сході", до якої входять жиди з багатьох країн світу. Групу п'ятьох жидівських представників очолювала Ріта Е. Гавзер. Між іншим до цієї політичної групи належить це й досі колишній міністер закордонних справ Ізраїля Абба Ебан, один з кращих політиків Ізраїля. Розмова відбулася в палаці Гаґа, у якому відбуваються зустрічі з головами держав, президентами, королями тощо. На зустрічі в Стокгольмі з Арафатом був міністер закордонних справ Швеції, а у початкових розмовах брав участь також прем'єр-міністер тієї країни Інгвар Карльсон. Це свідчить, що Швеція позитивно ставиться до ПВО.

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО
внутрішні хвороби
приймає у Квінсі і виїжджає на виклики домів

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профілактика хворіб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням

Адреса у Мангеттені: ROCKEFELLER CENTER, 630 5th Ave., Room 1803, New York, N.Y. 10020
Адреса у Квінсі: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375, (718) 459-0111

МОЛОДІ ВІКОМ і МОЛОДІ ДУШЕЮ!
ПРОШУ ЗАВІТАЙТЕ
о год. 8-ій веч., в п'ятницю, 16-го грудня 1988 р. до Українського Інституту Америки в Ню Йорку
на
Традиційний
АНДРІЇВСЬКИЙ ВЕЧІР
ВАС ЧЕКАЄ: КАЛИТА, ВОРОЖБА, ЧИТАННЯ ДОЛІ, ВИЛИВАННЯ ВОСКУ та ІНШІ НЕСПОДІВАНКИ.
Ukrainian Institute of America
2 East 79th Street, New York, N.Y. 10021

ІВАН ДЕМ'ЯНЮК ВИСЛОВЛЮЄТЬСЯ:

"ВИ ЗАСУДИЛИ...ЛЮДИНУ ЯКА Є ЗОВСІМ НЕВИННА, НЕВИННА ОСОБА."

"Я НЕ Є 'ІВАН ГРОЗНИЙ' І НАЙСПРАВЕДЛИВІШИЙ СВІДОК Є САМ БОГ, ЯКИЙ ЗНАЄ ЩО Я НЕВИННИЙ."

"МЕНІ ЦЕ НЕНАЛЕЖИТЬСЯ. Я НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ — І БОГ Є МЕНІ СВІДКОМ."

ТОМУ ЗВЕРТАЄМОСЯ З ПРОХАННЯМ: ДОПОМОЖІТЬ ЗАХИСТИТИ НЕВИННУ УКРАЇНСЬКУ ЛЮДИНУ СВОЇМИ МОЛИТВАМИ ТА ФІНАНСОВИМИ ПОЖЕРТВАМИ — ПОДАЙМО БРАТНЮ РУКУ КОНЕЧНОЇ ДОПОМОГИ!...

СВОЇ ПОЖЕРТВИ ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ:

THE JOHN DEMJANJUK DEFENSE FUND
P. O. BOX 92819
CLEVELAND, OHIO 44192

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 9-го серпня 1988 р. відійшов у Вічність

наш Найдорожчий

МУЖ і БАТЬКО

бл. п. інж.

ЛУКА ҐУРАЛЬ

Цією дорогою складаю нашу сердечну подяку всім Приятелям, Знайомим та всім Учасникам похоронних відправ, що прийшли віддати останню пошану Покійному.

Щиру подяку складаю дорогим Приятелям Мужа та Батька, які постійно відвідували Незабутнього і підтримували Його на дусі.

Щира подяка усім Жертводавцям на наступні цілі.

На СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД в Арґентині:

по 100 дол. — Г. Ґураль з дітьми, Н. Ґураль — Радіо;
по 50 дол. — І. і О. Буртик, Ю. і О. Стеранка і Е. Лоґуш, М. Банах, А. Е. Патакі, Д. Л. Пенцак;
по 30 дол. — Р. Буртик;
по 25 дол. — Е. Змій, Н. і П. Козар, М. Баумґартен, Б. і М. Полянський, Л. і д-р Б. Сілецький, С. і Е. Масник;
по 20 дол. — М. і А. Колос, М. і О. Мочула, В. і П. Мочула, Б. і А. Кравчук, Д. Будна, А. і П. Шоль, Т. і Я. Турянські, А. Вольф, М. Семанишин, М. Василів;
по 10 дол. — Ф. і О. Вірстюк, Р. Галабурда, В. Вадуцький, М. і Б. Жеребецький, А. Білянич, В. Осадчук, УНС Відд. 172, Д. і Г. Кіцак, М. і О. Бура, Е. Вох.

Щира подяка усім Жертводавцям.

Нехай Ласкавий Господь винагородить усіх щедрими ласками.

Дружина ГАЛИНА ҐУРАЛЬ з Дітьми

24-го вересня 1988 р.
з волі Всевишнього
відійшов у Вічність
на 56-му році свого
трудолюбивого життя
наш Незабутній
МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

сл. п.

о. ІГОР ЗБОТАНІВ

Отець Ігор народився 1-го січня 1932 року в Луцьку, а до ЗСА приїхав в 1950 р. В рр. 1952-54 був в Кореї в американському війську. Після приїзду працював важко у фабриці на прожиття.

Був доброї вдачі, все дбав про Церкву, все ішов по закону Божому, не образив нікого, був щедрим жертводавцем і не жалів свого труду для народу. В Чикаґо був у церкві св. Тройці головою, дяком і диригентом. В 1952 р. був висвячений на диякона, а в 1974 р. на священика. В Ґошен, Індіяна перебував 12 років від 1975 до 1988 р.

ПОХОРОНИ відбулися у Чикаґо 27-го вересня 1988 р. з церкви св. Володимира у сослуженні численних духовників: о. Жемчука, митр. прот. Кулика, о. Ільчука, о. Головка, о. Мишчишина, архим. Деміяна, о. Філіповича. ПОХОВАНО Його на кладовищі Елмвуд.

Він відійшов з цього світу: тихий, спокійний — як свідомий українець, любив Церкву. Царство Небесне нашому Незабутньому МУЖУ, БАТЬКОВІ та ДІДУСЮ.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибита родина:
дружина — ПАВЛІНА
дочки:
АННА БЕНДЕРА з мужем МИРОНОМ,
внуки: МИХАЙЛО, МАРТИН
МАРІЯ КОСТЕЛО з мужем МЕЛ
син — РОСТИСЛАВ з дружиною ІВАНКОЮ

Родина ЗБОТАНІВ

УКРАЇНСЬКІ БІБЛІЇ

З НАГОДИ ТИСЯЧОЛІТТЯ В УКРАЇНІ

В дні 12-го вересня 1988 р. до Совєтського Союзу доставлено в цілості 32,000 біблій.

Вперше в 70-літній історії Совєтського Союзу, уряд СССР дозволив на імпорт 100,000 Біблій українською мовою.

Асоціяція Біблії Української Родини закликає Вас скласти пожертву $25.00 або більше, в межах можливості, щоб дати нагоду Об'єднаній Біблійній Асоціяції Західньої Німеччини видрукувати і доставити Українську Біблію в Україну.

Ми повинні об'єднано відгукнутися на цю Богом дану нагоду.

З подякою та Божим Благословенням

Подорожуючи на Україну — щоб одержати українські біблії, пишіть до:

UKRAINIAN FAMILY BIBLE ASSOCIATION
P.O. Box 3723, Palm Dessert, CA 92261-3723
(619) 345-4913

A Thousand Years of Christianity in Ukraine

Вже появилася книга

A THOUSAND YEARS OF CHRISTIANITY IN UKRAINE

„ТИСЯЧА РОКІВ ХРИСТИЯНСТВА НА УКРАЇНІ"

(англійською мовою)

Хронологія Християнства на Україні від 1-го століття до 1988 року. Великий формат, багато фотографій і ілюстрацій (також кольорових), тверда обкладинка, люксусовий папір. Видання Смолоскипу і Краєвого Комітету Тисячоліття Християнства на Україні у США, 1988, Балтимор, стор. 312, ціна 50.00 дол.

Набувати у книгарні Свободи
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стейту Ню Джерзі обов'язує додати до ціни 6% стейтового податку

ВЕЛИКІ Й ДИВНІ ДІЛА КНЯЗЯ ВЕЛИКОГО

У повідомленнях і запрошеннях попереджено, що з благословення Архиєпископа Владики Анатолія Дублянського західньоевропейські святкування 1000-ліття Хрищення Київської Руси відбудуться 13-14-го серпня ц.р. в Ґенку (Бельгія). Ці святкування очолив центральний ювілейний Комітет УАПЦ під головуванням о. прот. Анфіра Остапчука, а зосередилися вони в парафії св. архистратига Михаїла в Ґенку, де настоятелем є о. Іван Дерев'янка. В допомогу центральному Комітетові був місцевий ювілейний комітет під керівництвом інж. Віталія Дерев'янки. Вся підготова до святкувань 1000-ліття відбулася згідно постанов ієрарха й духовенства УАПЦ в Мюнхені в квітні 1987 року. Відповідно до заклику в запрошенні (підписаному настоятелем о. І. Дерев'янкою та головою підготовчого комітету інж. В. Дерев'янкою), у святкуваннях узяли найчисельнішу участь сестри і брати різних християнських віровизнань, заманіфестувавши українську національну солідарність.

13-го серпня о. архипресв. Палладій Дубицький з о. протодияконом С. Курешею (обидва з Мюнхену) очолили відправу Вечірні в храмі св. Михаїла (освяченого 24-го серпня 1986 р.). У співслуженні взяли участь священики УАПЦ: прот. Борис Хайневський (адміністратор УАПЦ на Францію і Бельгію), о. І. Дерев'янка, прот. Олександер Ковальський (з Ганноверу) та греко-католицький священик із Л'єжу о. Петро Костюк. Співи до Вечірні прекрасно виконав хор із Дюссельдорфу під дириґуванням прот. А. Остапчука, — як і під час Молебня, посвячення води і пам'ятника князеві Володимирові Великому та дзвону.

Відправу Молебня очолив Західньоевропейський і Паризький Архиєпископ Владика А. Дублянський і брали участь у ньому: примас Римо-Католицької Церкви в Бельгії кардинал Ґолфріл Данилс, єпископ УКЦ Михаїл Гринчишин, єпископ єпархії Гассельт Павло Шрюрс, прійор римо-католицької церкви Фан Парейс із Шевтонє, іконописець священик Жос Опдебик (він намалював і далі малює ікони для іконостасу храму св. Михаїла в Ґенку) з Гил, священик Ґабрелс і архимандрит Антоній з Голляндії, монах Франк де Клерик із Ґенку, греко-католицький о. Іван Кіт з Бельгії, архимандрит Еммануїл Амадакіс репрезентував від грецького митрополита Пантелеймона. Крім вищезгаданих українських православних священиків на Вечірні, при відправі Молебня були ще о. прот. Григорій Матвієнко (з Гамбурґу), о. Михайло Башкатів (з Парижу), о. Марко Суйковський (з Англії).

Молитовний настрій, гарне враження створювало читання Євангелії українською мовою Владикою А. Дублянським, а фляманською кардиналом Ґ. Данилсом і французькою мовою єпископом П. Шрюрсом. Перед відкриттям пам'ятника (відслонював сенатор Алекс Арц) св. князеві Володимирові Великому Владика Анатолій сказав слово, в якому навів похвали Київського митрополита Іларіона:

„Хвалить похвальними словами римська країна Петра і Павла, через яких вона повірила в Ісуса Христа, Азія і Ефес і Патьм Івана Богослова, Індія — Фому, Єгипет — Марка; всі країни і міста і люди, кожна зокрема почитають і прославляють своїх учителів, які навчили їх православної віри. І ми також похвалімо... великі і дивні діла нашого учителя та наставника, великого князя нашої землі Володимира..." Яка вчасність наведеного Владикою Анатолієм уривку зі слів Київського митрополита Іларіона з близько 1050 року. Слово Архиєпископа А. Дублянського на врочистості у Ґенку відразу ж переклав на фляманську мову о. І. Дерев'янка. Він же переклав на фляманську мову чи з неї на українську виступи, які були вечором 13-го або наступного 14-го серпня, а його інстенсивно заступала Таня Дерев'янка.

На святковому прийнятті вечором 13-го серпня модератором був Едгард Ґілен. Молитва „Отче наш", потім бандуристки Катя і Надя Дерев'янки, а за ними з чуттям прочитала фляманд ською мовою хваленну українцям свою поему поетеса Анєс Гагнос. Коротке, але впливове було слово прот. А. Остапчука — голови Европейського ювілейного комітету УАПЦ.

„Майже два роки минуло, як я мав велику приємність бути присутнім на освяченні храму Української Автокефальної Православної Церкви. То була, безумовно, врочиста подія, — сказав посадник міста Ґенку Жеф Ґабріелс. — Значення цього святкування не можна так легко собі уявити без ознайомлення з історією цього народу... Діяльність на цьому маленькому клаптику землі може бути наглядним прикладом до зрозуміння, що привдивий братський союз між народами не мусить бути утопією...".

Міністрові праці, науки й адміністрації Тийо Кельхтермансові невідкладні справи перешкодили бути на українських урочистостях. Його слово привіту від імені фляманського уряду зачитав сенатор Алекс Арц. Молодь з Норвегії виконала на скрипках кілька мелодій і після них говорив єпископ П. Шрюрс від римо-католицької церкви. Знову виступили бандуристи і заключне слово було Архиєпископа А. Дублянського.

В неділю, 14-го серпня, прибуваючих у церковній брамі зустрічали в українських ношах дівчатка і приколювали відвідувачам жовті стрічки з картою України на них, постаттю св. князя Володимира і з написом „1000-ліття Хрещення України: 14-го серпня 1988. Ґенк — Лимбурґ" українською та фляманською мовами. Владику Анатолія від брами до церкви супроводжував слов'янський Візантійський хор, несли церковні хоругви, прапороносці з українськими і бельгійськими знаменами. Хлібом і сіллю зустрів Владику староста церкви Микола Тертишний, а привітав при вході в храм настоятель о. І. Дерев'янка.

Архиєрейську Службу Божу відправив Владика Анатолій. Йому співслужили всі вищезгадані православні священики і протодиякон. У вівтарі присутніми були: єпископ П. Шрюрс Кир М. Гринчишин, голова протестантської Церкви в Бельгії Фан Букенгорст, греко-католицький священик о. Ф. Біленький із Ваму (Бельгія), монах Ф. Клерк, секретар Східніх Церков у Голляндії архимандрит Дуне, о. Ж. Опдебик, декан римо-католицької церкви в Ґенку Фан Кир.

І знову Євангелію українською мовою читав Владика Анатолій, а фляманською — єпископ П. Шрюрс. Апостола читали українською інж. В. Дерев'янка, а фляманською Павло Дерев'янка. Українському православному хорові з Дюссельдорфу під керівництвомм прот. А. Остапчука припало виконувати найтяжчі речі церковного співу до архиєрейської Служби Божої. Але організатори подбали, що на святкування до Ґенку запрошено прекрасні мішані хори — слов'янський із Ейндговену (Голляндія) під керівництвом Саші Тунессен та збірний хор ім. 1000-ліття (яких 50 осіб співаків) із Бельгії під дириґуванням інж. Кирила Гайдамахи. Ці два хори „розвантажили" хор із Дюссельдорфу.

Знаменне, що слов'янський Візнатійський хор складається з голляндців, які абсолютно не володіють українською мовою, а наші церковні співи виконали прекрасно. А яке піднесення у мирян викликав спів цим хором, коли голляндці просили „Боже... нам Україну храни!". Це тяжко описати, бо треба чути, з яким чуттям вони взносили ці слова в нашому імені. Цей осяг Візантійського хору завдячується його дириґентові Саші Тунессенові, мама якого українка й напевно прищепила йому захоплююче замилування до українського співу, до слов'янських мелодій.

Що не говорімо, а співи хорів під час архиєрейської Служби Божої були мелодійно чудові. Так що о. архипресв. П. Дубицький має слушність, що окреслив цю відправу симфонією нашої української християнської душі. До цієї „симфонії" додалися змістовні проповіді УКЦ єпископа Паризького, Бенелюкського й на Англію Кир М. Гринчишина та Протестантської Церкви пастора Фан Букенгорста (фляманською мовою).

Лише на святковому обіді було присутніх 620 осіб, а на концерті було більше. За почесним столом були всі ієрархи й все духовенство, що брали участь у відправі Служби Божої; були представники різних організацій. Так що почесних гостей нараховувалося щось понад 30 осіб. Кожного зокрема їх усіх представив присутнім о. І. Дерев'янка. Він зачитав також подяку від парафії св. Михаїла в Ґенку всім тим людям доброї волі, хто своєю працею спричинився до успішного відзначення Західньоевропейського святкування 1000-ліття Хрищення Київської Руси, безпосередніми спадкоємцями якої ми є. На вечірньому святковому прийнятті 13-го серпня о. Іван зачитав список привітів українцям із їхнім 1000-літнім ювілеєм. З Бельгії привітали: Королівський двір, прем'єр-міністер Вільфрід Мартенс, голова фляманського уряду Ґастон Ґинс, Депутат до Европейського парляменту в Страсбурзі Берт Крукс, губернатор провінції Лімбурґу Фан Дермулен, депутати від провінції Лімбурґу Гільде Говбен-Бертран і Міль Маннартс, римо-католицький єпископ єпархії Гассельт Гускенс, грецький митрополит Пантелеймон, д-р Йоганес Мейер від Східніх Церков, від християнського синдикату Жакі Якерс, колишній депутат Роберт Биртен, від АСВ синдикату Рик Новен. З українського боку привіти надійшли від парафій УАПЦ у Франції, Англії, Австралії, Бельгії; від члена ЦК УРДП і секретаря Крайового Комітету П. Чуприни, українського представника на край Шлезвіґ-Гольштайн Валентина Стадніченка, о. М. Башкатого, старости церкви в Бусва С. Брюханського, Гаврила М. Клименка та інших окремих осіб і організацій.

Проф. А. Жуковський мав слово від українських науковців, спростовуючи комуністичне твердження, що між Церквою і наукою нема нічого спільного; проф. В. Кальваровський — від Центрального комітету 1000-ліття Хрищення в Мюнхені; інж. Ю. Ковальчук — від Европейського ювілейного комітету в Німеччині та інші.

Ювілейний концерт розпочав хор під дириґуванням інж. К. Гайдамахи піснею „Пречистая Діво", а за тим гимн 1000-літтю. Слов'янський Візантійський хор, яким дириґує С. Тунессен, виконав аранжировки Я. Яциневичем „Сирітку" та Г. Павловським „О, Всепітая Мати".

Приємне, надхненне почуття вселила паніматка Діна Остапчук підготовленим нею молодечим хором 1000-ліття Хрищення Київської Руси. Сестри Дерев'янки, сестра і брат Остапчуки, брати Недашківські виконали чотири українські народні пісні. За ними молодь із Франції й Бельгії під дириґуванням П. Когута виконала декілька пісень, грою на бандурах.

Під керівництвом Ганса Йоахіма Мушіоля фолкльорна танцювальна група Сілезії з Ізерлон виконала танці, за що українська публіка з вдячности нагородила їх гучними, щирими оплесками. За сілезцями „З варягів у греки" — норвезька фолкльорна танцювальна група „Івар Ассен" репрезентувала танцювальне мистецтво свого народу. Після кожного виконаного ними танцю публіка нагороджувала їх бурхливими оплесками. Задум і показане на ділі організаторами свята в Ґенку варте наслідування іншими українськими громадами — нам треба мати союзників скрізь. Чому б їх не мати й у країні, яка також загрожена безбожним народом з вивіскою СССР?

„Ми з України" розпочала свій виступ фолкльорна танцювальна група „Полтава" під керівництвом інж. В. Дерев'янка, показавши, що вони дійсно з України!

Всі встали з місць, бо вже витала мелодія українського славня „Це не вмерла Україна!". Співали всі. Співали врочисто, зосереджено, зі зворушенням.

Скажу, що всі свякування цих двох днів мені вдалося зафільмувати так, як відбулося воно строкато, багатокольорово, з усіма возгласами і піснопіннями та гомонами. Та крім цього мого сувеніру (у формі відіокасети) на святкуваннях не бракувало інших різних українських сувенірів. А при кінці обіду всі присутні одержали від парафії св. Михаїла по примірникові кольорової відбитки ікони св. Володимира, яка знаходиться в іконостасі цього храму УАПЦ в Ґенку. Великої вдячности і гарних квітів залужили за організованість у Ґенку Владика А. Дублянський, о. Іван, о. прот. А. Остапчук, пані Фріда, інж. Дерев'янка й усі при їхньому боці працюючі.

Павло Чуприна

ПРЕМ'Є-МІНІСТЕР ІЗРАЇЛЯ Їцак Шамір отримав від президента Хаїма Герцоґа продовження реченця для сформування нового кабінету. Тому, що переговори з Ліберальною партією Шімона Переза перервались і він більше не зацікавлений формуванням спільного уряду, Шамір знову звернувся з пропозицією до релігійних консервативних партій, які у парляментарних виборах здобули по кілька місць з пропозицією взяти участь у формуванні нового кабінету.

КАРТИНУ ЕДУАРДА МОНЕ „Букет півоній", яку вкрали тиждень тому з невеличкого музею містечка Гантінгтон на Лонг Айленді, віднайдено в Ню Йорку. Викрадач сам зателефонував на поліційну станцію повіту Саффок в середу, 30-го листопада, признався в кражі і повідомив, де захована картина. Каючись, невідомий сказав, що сам не знає, що штовхнуло його на цей вчинок і припинив телефонну розмову. Проте картину знайшли ще у вівторок двоє працівників управління будинку ч. 46 в районі Квінсу Бейсайд. Робітники віднесли картину домоуправителеві Бенджамину Паґану, однак, той вирішив, що вона не досить гарна, тому засунув її в куток пральні в підвальному приміщенні будинку. Коли детектив саффокської поліції запитав Паґана, чи не знаходив він картину, той відповів, що знайшов, але йому „ця мазня не сподобалась" і був дуже здивований, довідавшись, що картину оцінюють в більш як мільйон долярів. Шеф поліції Саффоку Даніел Ґідо заборонив вживати лазерний детектор для встановлення відбитків пальців, боячись, що промені можуть пошкодити живописний прошарок.

Приймається оголошення

СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ

у „Свободі"

Адміністрація „Свободи" запрошує ВШановних Читачів, Установи, Організації, Товариства, Професіоналістів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святочні привіти у збільшеному Різдвяному числі, що зайдуть у найдальші закутини світу.

Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

1 цаль через 1 шпальту .... $ 7.00	4 цалі через 2 шпальти $40.00
1 цаль через 2 шпальти $10.00	5 цалів через 2 шпальти $50.00
2 цалі через 2 шпальти $20.00	6 цалів через 2 шпальти $60.00
3 цалі через 2 шпальти $30.00	та в інших розмірах.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ —

за новим стилем .... до 12-го грудня 1988 р.
за старим стилем .... до 19-го грудня 1988 р.

При замовленні ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРІ СВЯТА. Оголошення будуть поміщені в порядку іхнього приходу, в першому числі, що скорше надішлють свої замовлення.

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до

"SVOBODA"

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road Kerhonkson, N.Y. 12446
914 626-5641
A Year Round Resort

Найкращим різдвяносвяточним подарунком для вашої дружини буде

ПРОВЕСТИ РІЗДВО ХРИСТОВЕ

зріднею і приятелями

на СОЮЗІВЦІ!

Прибутьте на Союзівку і святкуйте з нами!

Від 24-го до 26-го грудня 1988 р. або від 6-го до 8-го січня 1989 р.

Спеціяльна оплата — 100 дол. від особи включає традиційний Святий Вечір, на день Різдва снідання і обід, прийняття з вином і сиром та вечерею, на третій день снідання й обід, як і всі податки і за обслугу.

Приймається резервації враз із депозитом по 25.00 дол. від особи.

Оплата за саму Св. Вечерю — $15.00 від особи

КРАМНИЦЯ СОЮЗІВКИ
є відкрита цілий рік

Маємо великий вибір цікавих подарунків під ялинку, як і на різні оказії.

УПРАВА СОЮЗІВКИ

Найкращий дарунок на св. Миколая і Різдво!

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ —
НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!

ПОДБАЙТЕ, щоби в кожній публічній бібліотеці була повна і стисла двотомова

Енциклопедія України
В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

UKRAINE A CONCISE ENCYCLOPAEDIA
UNIVERSITY OF TORONTO PRESS

ЦІНА

Том I	$ 95.00
Том II	$ 95.00
Хто замовить ОБА ТОМИ платить	$170.00

включно з пересилкою

Замовлення і належність ТІЛЬКИ ЧЕКАМИ або ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ (M.O.) слати:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

ВОЛОДИМИР БАРАГУРА
КАЛИНОВИЙ МІСТ
збірка спомнинів — розповідей із дитячих років у Немирові, із життя учнів Яворівської гімназії в 1922-28 рр.
Мистецьке оформлення Зеновія Онишкевича
220 стор., ціна $12.00, порто $1.00
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку
Замовляти
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ARKA Company Department Store
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550
НА РІЗДВЯНІ СВЯТА: КУТЯ, МАК, ГРИБИ, СВЯТОЧНІ КАРТОЧКИ, КОЛЯДИ (касетки — платівки). ВИСИЛАЄМО ПОШТОЮ.

● РОЗШУКИ ●

Рідня з України пошукує рідню
ШУТКА МАФТОДІЯ ВАСИЛЬОВИЧА,
урodж. приблизно в 1924 р. в ЗСА. Проситься писати на адресу:
ANDRIJ NICPON
5040 Bullard Street
North Port, FL 34287

● BUSINESS SERVICE ●

КРАМНИЦЯ
"ICON"
продає:
ІКОНИ, КОРАЛІ, ПАМ'ЯТКОВІ РЕЧІ,
направляє:
ГОДИННИКИ І ЗОЛОТІ РЕЧІ.
Маємо РАДІО, ВІДЕО на УКРАЇНУ
230 E. 14th Street
New York, N.Y. 10003
Tel.: (212) 982-3488
140 Second Avenue
New York, N.Y. 10003
Tel.: (212) 533-1379

●FUNERAL DIRECTORS●

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
ЛУЇС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

HURYN MEMORIALS
ВИРОБЛЯЄМО НА ЗАМОВЛЕННЯ ТА ВМОНТОВУЄМО НАЙКРАЩОЇ ЯКОСТИ
ПАМ'ЯТНИКИ
в околиці Ню Йорку, включаючи цвинтарі: св. Духа в Гамптонбурґу, Н. Й., св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж., Пайн Буш в Кергонксоні та Ґлен Спей, Н. Й.
Ми пропонуємо особисті послуги та поради у Вашому домі
За двомовним представником слід телефонувати
IWAN HURYN
P.O. Box 121
Hamptonburgh, N.Y. 10916
(914) 427-2684
BOHDAN REKSHYNSKYJ
45 East 7th Street
New York, N.Y. 10003
(212) 477-6523

UKRAINIAN NATIONAL FUNERAL SERVICE
Управа Українського Національного Цвинтаря-Пам'ятника та мавзолею полагоджує всі справи пов'язані з похороном і похованням в ЗСА.
4111 Pensylvania Ave., SE
Washington, D.C. 20746
Tel.: (301) 568-0630
MAIL: PO Box 430
Dunkirk, MD 20754